

Redaktör: Sven-Olov Lööv debatt@di.se Telefon 08-573 650 00

Om inte Södertäljenedläggningen ska leda till en kris för hela den svenska Life Science-sektorn måste regeringen snabbt ta sitt ansvar. Det finns starka och kompetenta aktörer som gemensamt kan bilda ryggrad i en ny struktur, men för att koordinera verksamheten måste regeringen agera med ett helt annat engagemang än hittills, skriver **fem representanter** för de berörda fackliga organisationerna.

I STÖPSLEVEN. Om nedläggningen av Astra Zenecas forskningsanläggning ska betyda början på slutet för den svenska Life Science-sektorn eller rent av bli en omstart för branschen beror i hög grad på hur den svenska regeringen väljer att agera, hävdar skribenterna.

FOTO: CLAUD GERTSEN

Regeringen måste agera nu

Astra Zenecas nedläggning av forskningsanläggningen i Södertälje är en varningsklocka för svensk läkemedelsindustri. För att undvika en kris i hela Life Science-sektorn krävs att en rad olika parter kan samlas och samordna sina resurser. Och det måste ske snabbt. Det finns betydande värden och styrkor i branschen som med rätt ledarskap kan styras in i nya former som utvecklar industrin – från tidig forskning och utveckling till tillverkning och försäljning. Då kan den bli den spjutspets i svenskt näringsliv alla talar om.

Tyvärr förloras tid varje dag genom att parterna inte kommer till samma bord och får nödvändiga svar på de frågor de ställer till regeringen. Ansvaret för att leda utvecklingen är regeringens, någon annan naturlig samordnare finns inte.

Redan vid beskedet om nedläggning formulerade Akademikerföreningen vid Astra Zeneca ett program för hur omvandlingen skulle se ut. Regeringens utpekade företrädare Lars Leijonborg delgavs detta på ett tidigt stadium. Men varken han eller andra företrädare för regeringen har levt upp till förväntningarna.

Vi vet nu att det finns starka och kompetenta aktörer som gemensamt kan bli ryggraden i en ny struktur. Det är en struktur som ser till hela kedjan, från ax till limpa; från avancerad grundforskning via utprovning och testning till kommersiell produktion och försäljning.

De olika delförslagen har lagts fram successivt, men förutsätter varandra i en helhet. De är helt nödvändiga för att vi i framtiden ska kunna dra nytta av den avancerade forskning som redan bedrivs och som kommer att bli än mer omfattande genom de aviserade planerna på SciLifeLab:

► **Skapa en grundstomme till nya läkemedelsbolag. Det är ingen hemlighet att läkemedelsindustrin varit felorganiserad för att på ett flexibelt sätt ta fram nya produkter. Men i dag finns långt framskridna skisser och aviserat grundkapital för att möjliggöra nya läkemedelsbolag.**

► **Bilda forskningsinstitut för toxikologi och för processutveckling och katalys. Då kan befintlig kompetens komma till användning för framtidens läkemedel och få ett betydligt bredare användningsområde.**

► **Bilda ett institut för testning av läkemedel, enligt den skiss som finns för Scandinavian Institute for Drug Discovery. Detta är en helt nödvändig länk mellan grundforskningen och klinikerna som i sin tur är avgörande för den senare kommersiella produktionen.**

► **Rekonstruera den kliniska prövningen. Framgången för svensk läkemedelsindustri byggde på sjukvårdsstruktur som också hade klinisk prövning som sin uppgift. I dag finns förslag på hur detta kan återupprättas, men i de former som dagens sjukvårdsstruktur medger.**

En spridd missuppfattning är att om regeringen skulle engagera sig och vara mer aktiv i bildandet av den

”Nettoexporten från branschen, cirka 37 miljarder kronor 2010, riskerar att erodera bort.”

nya ryggraden, så skulle skattepengar flöda in i sektorn och staten skulle riskera att stå som ägare till olika verksamheter. Den vägen är utesluten och skulle leda fel. Det är en mångfald av kommersiell verksamhet som ska ersätta en i dag stor verksamhet, inte minst för att statliga forskningsmedel också ska komma till nytta och ge återbäring. Regeringens engagemang behövs främst för att koordinera de olika aktörer som krävs.

Nettoexporten från branschen, cirka 37 miljarder kronor 2010, riskerar annars att erodera bort. Varför skulle vi i Sverige bara vara ett avancerat forskningslaboratorium i framtiden och inte skörda frukterna av det som kommer fram genom forskningen?

En annan missuppfattning är att strukturomvandlingen i Life Science-sektorn enbart handlar om Södertälje. Det är också fel. Men anläggningen i Södertälje är viktig för hela Sverige. När Pharmacia lämnade Uppsala uppstod nya verksamheter, men alla var för sig mycket mindre. Om-

ställningen efter Astra Zenecas nedläggning i Lund pågår för fullt och verksamheten i Mölndal måste säkras. Alla delarna hänger ihop i ett nätverk, likt ett eget ekosystem.

Den störning som nu inträffat i Södertälje är så stor att om den inte kompenseras kommer resten av industrin att skadas, kanske så allvarligt att all verksamhet så småningom helt upphör. Vi ska inte räkna med att de traditionella läkemedelsbolagen kommer att vara draglok i framtiden. Nya behövs.

Vår bestämda känsla är att företrädare för regeringen inte har uppfattat allvaret i situationen – ännu. Vår förhoppning är att de, när de nu har allt underlag, också agerar. Det finns en rad frågor där regeringen har sista ordet för att också kommersiella aktörer ska kunna agera. Vår vädjan är – agera nu.

SOFIA JOHANNESSEN
ordförande, Akademikerföreningen,
Astra Zeneca, Södertälje

MADELEN NILSSON
förbundsordförande, Naturvetarna

ULF BENGTTSSON
förbundsordförande, Sveriges Ingenjörer

THONY BJÖRK
förbundsordförande, Sveriges
Farmaceutförbund

GÖRAN ARRIUS
ordförande, Saco

di.se

Följ
debatten
på nätet
di.se/
debatt